

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СВІТАНАК

Беларусь,
твой народ
гараквецца
Занацістага,
яснага дня!
М. Багдановіч.

№8 (262) ТРАВЕНЬ 2019 ГОД

КУЛЬТУРА

ФЕСТИВАЛЬ ГУМАРУ

18 траўня ў Шуміліна з'ехаліся 360 самадзейных артыстаў 29 творчых калектываў Віцебскай вобласці з 18 раёнаў. На канцэртнай пляцоўцы ў гарадскім парку свае нумары прадставілі народныя тэатры мініяцю.

Як паказалі мінулыя фестывалі — шумілінскі народ любіць жартаваць, пасмяяцца над сабой і кожны год з хваляваннем чакае гасцей — гумарыстаў-веселуноў з усіх раёнаў. І на гэты раз ветліва і цёпла сустракалі шумілінцы ўсіх тых, хто захоўвае народны жарт, анекдот, прыпеўку ды танец, гумарэскі с пародыямі, арыгінальную клаунаду і пантаміму.

Уступным словам віталі удзельнікаў свята старшыня Шумілінскага райвыканкама Алег Быкаў і начальнік упраўлення культуры аблвыканкама Пётр Падгурскі. Чыноўнікі адзначылі, што культурная прастора фестываля пашыраецца і ўжо ахоплівае дзве трэці вобласці.

Апроч таго, створана 16 аўтаклубаў, якія раз'язджаюць па вёсках, і ёсць надзея на тое, што фестываль гумару ў Шуміліне атрымае пастаянную прапіску.

Затым уся працэсія з духавым аркестрам і барабаншчыцамі ўрачыстым маршам прайшла з цэнтральнай плошчы да гарадскога

парку, дзе цэлы дзень адбывалася свята гумару і народныя забавы.

На сённяшні дзень сучаснага глядача зараз цяжка чым небудзь здзівіць. Аднак ужо з першых хвілін выступлення гумарыстаў твары шумілінцаў і гасцей фестываля літаральна засвяціліся шчырымі ўсмешкамі. Прыемна, што многія выступленні гучалі на сакавітай беларускай мове.

Там больш, што нумары артыстаў аб'яўлялі элеганныя вядучыя ў вобразе дамы і паручніка-гусара.

Бадай што, смешным на жарты і яркім на вобразы выдаўся Гарадоцкі клуб «Фанограф», удзельнікі якога выканалі пародыі на расейскіх эстрадных зорак: Эдзіту П'еху, Алу Пугачову, Жану Агузараву і іншых у праграме «Там добра, дзе радзіма».

Народны тэатр мініяцюр «Балаган» з Лепеля прадставіў камічныя эпізоды «Суботні вечар у сельскім клубе».

Прынамсі, спадабаліся жартоўныя нумары народнага тэатр мініяцюр «Каламбур» з Ушачаў, вельмі дружнымі на радасную атмасферу вызначыліся

артысты з Полацка, гараёна, Багатырскага сельскага Дома культуры.

Аднак самымі вясёлымі жартаўнікамі мясцовыя глядачы палічылі менавіта сваіх землякоў гучнымі воклічамі і апладысментамі аддалі перавагу народнаму тэатру мініяцюр «Буфф» Шумілінскага раённага Цэнтра культуры.

У праграме «Землякі» найбольш спадабаўся камедыйны нумар «Язвінскі абменны пункт валют», былі яшчэ мініяцюры — «дабееўскі калодзеж з караоке», «ляжнёўскія мільёны». І па ўсяму відаць, нездарма, бо сёлета тэатр мініяцюр «Буфф» у намінацыі «Лепшы гумарыстычны міні-спектакль» быў адзначаны дыпламам першай ступені.

Увогуле, аўтарытэтныму журы было нялёгка вызначыць пераможцаў свята гумару. Да таго ж у гэты суботні дзень і надвор'е выдалася не толькі сонечным, але і гарачым.

У выніку ў ліку першых стаў творчы калектыў з Лепеля «Балаган», а іх праграма «Смех у нашым горадзе» была ўшанавана Гран-пры XV абласнога свята гумару «Смяцца не грэх». Дыпламам III ступені журы адзначыла выступленне тэатра мініяцюр «Кактус — кактус» Полсвіжскага сельскага ДК, які таксама з Лепельскага раёна. На

другім месцы аказаўся народны тэатр сатыры і гумару «Фанограф» (Гарадок).

Выдатным дапаўненнем яркіх мініяцюр на тэатральнай сцэне сталі забаўляльныя прадстаўленні ў гарадскім парку.

Тут дэманстравалі перформанс, флэш-моб, пантаміму, клаунаду і іншыя жанры вулічных прадстаўленняў.

Дзеці бавілі час на атракцыёнах, танчылі з казачнымі персанажамі, малявалі.

Таксама ладзіліся выставы лялек і і цацак «З усмешкай на твары», вырабаў народнага майстэрства.

Тут лепшымі былі майстры Ушацкага дома рамёства, а лялька найбольш удалася лепельскаму «Балагану».

Каб жарты не праходзілі на галодны страўнік, працавала міні-кафэ і прылаўкі з кулінарыяй, марозівам і салодкімі напоямі, смажыліся шашлыкі.

У гандлёвых радах можна было набыць розныя дробязі з біжутэрыі, парфумерыю, цацкі, кошыкі

Свята яркіх мініяцюр з паўсядзённага жыцця, з байкамі, гумарэскамі, пародыямі, доўжылася да вечара і стала выдатным падарункам для прыхільнікаў самадзейнага мастацтва гумару.

Алесь Шумскі

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: [HTTP://SHUMILINA.BY](http://shumilina.by)

ЭКАНОМІКА

ЭКАНАМІЧНЫ ФОРУМ

Прадпрыемствы Шуміліншчыны на міжнародным эканамічным форуме прэзентавала намеснік старшыні райвыканкама Святлана Цімашэнка.

Цяперашні VIII міжнародны эканамічны форум «Інавацыі. Інвестыцыі. Перспектывы», які стартаваў 16 мая ў Віцебску, адрозніваюць маштабы. Ураджае колькасць удзельнікаў — больш за 85 дэлегацый з 22 краін свету.

Канстанціна Чорныга, намесніка старшыні камітэта эканомікі Віцебскага аблвыканкама — гэта самы буйны па дзелавым прадстаўніцтву форум, які калі-небудзь тут збіраўся.

Толькі замежнікаў больш 450.

На сцэне Летняга амфітэатра было

зключана мноства дамоваў аб супрацоўніцтве раёнаў Віцебшчыны з замежнымі рэгіёнамі. Сапраўдным упрыгожаннем форуму сталі разгорнутыя выставачныя экспазіцыі «Інавацыйнае развіццё рэгіёнаў», «Экспарт-2019», «Інавацыйныя тэхналогіі ў сферы турызму, спорту і гасціннасці» і інш.

Віцебскі форум — выдатная магчымасць гучна заявіць пра сябе, лічыць намеснік старшыні Шумілінскага райвыканкама Святлана Цімашэнка. Прадстаўнікі Шуміліна ўдзельнічаюць не ўпершыню і

на сваім вопыце пераканаліся, што эфект ёсць. Дзелавыя кантакты наладзілі не толькі з айчыннымі, але і з замежнымі партнёрамі: прадпрыемствамі, гандлёвымі сеткамі. Удалы прыклад —

Обальскі керамічны завод, які пасля мадэрнізацыі бярэцца за справу з новымі сіламі. Цікава, што з Обальскага цэгла ўзводзіліся сцены храма Хрыста Збавіцеля ў Маскве, а таксама будуць пабудаваны Васкрасенскі вароты Крамля. Актыўна выкарыстоўваюць нашу прадукцыю і на будоўлях у Ленінградскай вобласці. Улічваючы тамтэйшыя няпростыя кліматычныя ўмовы, гэта лепшае пацвярджэнне: якасць нараджае попыт.

А. Прылуцкі

ПРИВАТНЫ СЕКТАР

ЯКАЯ КАРЫСЦЬ МАЛАКАЗДАТЧЫКАМ?

Ці можа здача малака дзержаве ад асабістых падсобных гаспадарак быць выгоднай справай?

На прыкладзе Шумілінскага раёна карэспандэнт «Віцебскіх вестак» высвятляў, ці можна сёння ў Беларусі зарабіць грошы на здачы малака ад асабістай падсобнай гаспадаркі і акупіць выдаткі на ўтрыманне кароў.

Мікалаеўскі сельсавет Шумілінскага раёна не першы год у лідэрах па вытворчасці малака сярод асабістых падсобных гаспадарак раёна. У 2018-м ён адгрузіў у адрас Шумілінскага падраздзялення ААТ «Малако» каля 300 тон каштоўнага прадукту.

Менавіта ў Мікалаева і яго наваколлі

— самае вялікае ў раёне малочны статак сярод сялянскіх падворкаў. Як сцвярджае леташняя статыстыка (свежая з'явіцца толькі ў пачатку лютага), ва ўласнасці жыхароў сельсавета 107 кароў — 27% адрэнага паказчыка. Справу робяць тры хатнія фермы, дзе ў кожнай парадку дваццаці буронак. У мінулым годзе яны выдалі больш за 186 тон малака — 67% у сельсавету. Хто гэтыя людзі?

Мікалаеўскія стаханавы

«Віцебскія весткі» не так даўно распавядалі аб Валянціне Сініцкай

з вёскі Макракі, якая ў 2018-м здала больш за 41 тоны. Між тым гэты падворак толькі трэцяе ў неафіцыйным заліку асабістых сялянскіх гаспадарак. На другім месцы сям'я Уладзіміра Лінкевіча з Мікалаева — 56 тон. А наперадзе з вялікім адрывам — Надзея Гушча з Дубравы, якая прадала 87 тон малака.

Адзін — за ўсіх!

Буйная хатняя ферма — справа затратная. Каб утрымліваць дзясяткі жывёл зімой, неабходны вялікія затраты. Асноўная крыніца фінансавых паступленняў усё тое ж малако.

Пры сціплай закупачнай цане, 48 (працяг на стр. 2)

КУЛЬТУРА

ПОСПЕХ У БРУСЕЛІ

Юная піяністка з Шуміліна Марыя Скорынава заслужыла апладысменты ў Бруселі.

Міжнародны конкурс юных піяністаў прайшоў у бельгійскім Бруселі ў канцы красавіка. 97 музыкантаў з розных краін (ад 10 да 21 года), і сярод іх — наша Марыя Скорынава. Яна паспяхова прайшла ўсе тры туры і выйшла ў фінал.

Фінал запатрабаваў ад юнай піяністкі поўнай выкладкі, бо ёй трэба было выканаць праграму з пяці твораў: «Прэлюдыя і fuga» І. С. Баха, «Санату» Й. Гайдна, «Прэлюдыю соль мінор» С. Рахманінава, «Эцюд» А. Скрабіна і «Такаціна» М. Капусціна.

Журы высока ацаніла талент Марыі Скорынавай, і няхай ёй не ўдалося атрымаць прызавое месца, Машу адзначылі як самую малодшую ўдзельніцу конкурсу ў групе В (11-14 год) і выбралі «Такаціна» М. Капусціна ў яе выкананні на галаканцэрт. Яна была на высокай сцэне сярод трынаццаці ўдзельнікаў галаканцэрта — лаўрэатаў 1-3 ступені і двух уладальнікаў спецыяльных прызоў, адзін з якіх заслужыла Марыя.

Безумоўна, перамогі так проста не даюцца. За імі стаіць не толькі талент, але і шматгадзінная напружаная праца, і бясконца любіць да музыкі.

Алесь Прыбярэжны

ПРИВАТНЫ СЕКТАР

(пачатак на стр. 1)
капеек за кілаграм, ільвіную долю назапашванняў паглынае механізацыя вытворчасці.

Агульны аб'ём малака, які паступіў ад гэтых вяскоўцаў – 90 тон, крыху больш за таго, што паставіла ў адзіночку Надзея Гушча.

Старшыня Мікалаеўскага сельсавета Уладзімір Сядловскі лічыць, што гаспадары, якія дэманструюць стабільна высокія вынікі – людзі асаблівай загартоўкі:

– Хто ўсё жыццё працаваў з поўнай самааддачай, што называецца, пахаў, той і сёння задае тон. Ёсць і такія, хто адпрэчвае сам кодэкс традыцыйнай вясковай жыцця. Навошта гарбаціцца на ўчастку або цёмнага рана ісці на ферму, калі вось ён, магазін, дзе ўсё можна купіць.

Яскравы прыклад таму – узаемадзеянне мясцовай улады з уладальнікамі асабістых дапаможнай гаспадаркі з Мікалаева Уладзімірам Лінкевічам. Уладзімір Аляксандравіч і яго жонка Святлана Мікалаеўна – у мінулым гарадскія жыхары. Больш за 30 гадоў таму пераехалі з Наваполацка

суды.

У 2014-м Уладзімір Лінкевіч зарэгістраваўся ў якасці індывідуальнага прадпрымальніка, за ўласныя сродкі набыў шалі, аналізатар малака (рэч нятанная!) і заступіў на сваю новую вахту. І тут мясцовая ўлада зноў згуляла неацэнную ролю. Старшыня Сядловскі не ўхіляўся ад канфліктаў, не раз выязджаў з Лінкевічам на месцы, здымаў напругу. Ды і факты гаварылі самі за сябе.

Тлустасць малака – ўлік строгі. Звыш 3,6% – цана ўзрастае, ніжэй – адпаведна і атрымаеш менш.

Неўзабаве вяскоўцы на свае вочы пераканаліся, што здаваць цэльнае малако высокіх кандыцый – ніва прыбытковая.

Колькі напрацаваў – такое і заахвочванне. Круцельства ня пройдзе, а сумленную працу ўзнагароджваецца спаўна.

Так на тэрыторыі сельсавета стала зацвярджацца новая практыка. Імя Уладзіміра Лінкевіча сёння тут ва ўсіх на слыху.

Вядома, той аб'ём малака, які здае насельніцтва Мікалаеўскага сельсавета – гэта мікраскапічны ручаёк,

ўпадае ў гіганцкае рэчышча беларускай малочнай прадукцыі. Але ж менавіта з такіх вытокаў і пачынаюцца вялікія рэкі. Калі вычарпаецца малаконавясковыхпадворках, калі заціхне там жыццё, так і на фермах-гігантах працаваць будзе няма каму. Вось чаму не можа не радаваць рэкордная дынаміка ў падсобных гаспадарках Мікалаеўскага сельсавета. Добры знак!

Так, сур'ёзных матэрыяльных няма. Затое арганізатарскія – ніхто не адбіраў. Дзесьці падтрымаць, заўважыўшы здаровую ініцыятыву. Дзесьці сапраўды адысці ў старонку, не назаліць дробязнай апекай. Так, можа быць, у гэтым і складаецца ролю добрага кіраўніка?

Мікалаеўскаму сельсавету ўдалося вырашыць галоўнае. Створана абстаноўка, дзе праца цэніцца, дзе ён у радасць. На гэтай аснове і пачалі, як цеста на дражджах, падрымацца падворкі-рэкардсмены. Інакш і быць не магло. Хто сее шчодро, той шчодро і пажне!

VitVesti.by
пераклад з расейскай рэдактара

НЯ ПІ!

СПОВЕДЗЬ ШМАТДЗЕТНАЙ МАЦІ

Шчырая размова з шматдзетнай маці з Шумілінскага раёна, якая знайшла ў сабе сілы пазбавіцца ад алкагольнай залежнасці.

«Не трэба мяне шкадаваць!». Кажуць, калі топішся, трэба апусціцца на самае дно, потым адштурхнуцца і ўсплыць. А што рабіць, калі ў бездань зацягвае цяга да спіртнога, і чалавек апускаецца ў бездань заганный залежнасці незаўважна, крок за крокам? А калі дастае то самае дно нагамі, ужо нічога зрабіць не можа, а часцей за ўсё – не жадае? Аднак жыхарка Шумілінскага раёна, шматдзетная маці, змагла выбрацца з падобнай сітуацыі. Няхай яе гісторыя, пра якую мы сёння раскажам, паслужыць прыкладам для іншых.

Нарадзілася Тамара (імя змененае) у звычайнай сельскай сям'і 41 год таму, з вёскі практычна нікуды не з'язджала, не было магчымасці, ды і не хацелася. Бацькі ўздымалі дзвюх дачок. Прыкладваліся да чаркі бацька і маці нячаста, больш «за кампанію» і «па святах» (так часцей за ўсё апраўдваюць сябе тыя, хто не хоча прызнацца, што з'явіліся праблемы з алкаголем). А пасля смерці кіраўніка сямейства, які 13-гадовай Тамары хоць і быў айчымам, але любіў як родную дачку, мужа стала піць. Ды не проста ад выпадку да выпадку, а, як у народзе кажуць, па-чорнаму. У 16 гадоў, каб не бачыць гэтага п'янага кашмару і некай выжыць, дзяўчынка вырашыла: пара жыць самастойна. Спрабавала паступіць на швачку, але

не прайшла медкамісію.. Потым працу змяніла, уладкаваўшыся санітаркай у адно з медустановаў. Але не змагла замацавацца на адным месцы і вярнулася ў родную вёску.

– Пачалося ўсё, як звычайна, з невялікіх кампаній і святаў. Спачатку дружна адзначалі каляндарныя (Новы год або 8 Марта), пазней самі прыдумлялі падставу для выпіўкі. Сустрэла каханага чалавека, праўда, спалучацца законным шляхам не атрымалася. У 19 гадоў нарадзіла аднаго дзіцяці, у 22 – другога. Потым сталі вячоркі ладзіць з мужам. І панеслася...

Дапіліся маладыя бацькі да таго, што ў іх сацыяльныя службы забралі дзіцяй. Каб вярнуць іх назад, трэба было вырашыць масу праблем: пагасіць запазычанасць па квартплаце, зрабіць касметычны рамонт, мець пастаянную працу. А дзе ўзяць столькі грошай адразу? Пасля вылікаў ўсіх даўгоў на руках заставаліся капейкі. Але калі б апека была спагадлівай, многія дзеці так бы і засталіся сіротамі пры жывых бацьках. Пазіцыя правільная: знаходзіце грошы на спіртное, знойдзеце і на рамонт. Так, праз шэсць месяцаў, спрабуючы вярнуцца да нармальнага жыцця, гора-бацькі змаглі забраць дзетак таму. Але ... нядоўга музыка гуляла, бутэлька зноў стала галоўным жыццёвым

«арыенцірам».

– Прызнаюся, піла тады страшна, – уздыхае Тамара. – З першым мужам рассталіся, знайшла другога, які быў яшчэ больш запойны. Нідзе не працаваў, жыў за мае грошы. Я яшчэ выходзіла некай на працу. Сужыцель тым часам і піў, і біў. Пачарнела ўся ад гарэлкі і сінякоў. Магла піць месяц з перапынкамі ў 3-5 дзён. Раніцай прачыналася, здавалася, што памру. Думала, як кінуць, прасіла: «Божа, дапамажы, дай сілы». Але няма. Як толькі апахмяляўся, усё неслася далей.

Чуллівыя сяброўкі і сябры спайваюць, потым хутка знаходзілі «апахмялятар», пасля чаго, шчасна збіраючы па кішэнях апошнія капейкі, накрывалі новую «паляну». Ды што там накрываць было? Галоўнае, не паніжаць градус, а для закускі і скарынка хлеба спатрэбіцца.

– Пілі ўсё – гарэлку, спірт, віно, піва. Грошы недзе знаходзілі. Маглі ў суседзяў перезаняць, прадаць нешта з рэчаў. Але без выпіўкі не заставаліся. Нездарма гаворыцца: "З раніцы пахмелле – увесь дзень вольны". Госпадзі ... Цяпер думаю, як мяне не знайшлі яшчэ дзе-небудзь пад плотам, без прытомнасці? А колькі разоў заклікалі ўзяцца за розум прадстаўнікі сацыяльных службаў, колькі казалі, пераконвалі – бескарысна... Так, кадзіравалася, але не дапамагало, толькі на некаторы час гэта давала перадышку. А потым зноў за старое...

Пасля пяці «кадзіровак»

самае вялікае Тамара пратрымалася год без выпіўкі. Але сарвалася. Баялася у які раз узяць за сябе і за сваё жыццё адказнасць, бутэлька дапамагала зняць нервовае напружанне пры найменшых цяжкасцях. Але аднойчы так здарылася, што разгарнула сябе на 180 градусаў.

– Мне захацелася проста жыць. Нармальна, пачалавечы...

А ведаеце, як складана супрацьстаяць тым, хто ўчора з табой разам ўздываў чарку? Нацярпелася нямала з боку былых сабутэльнікаў. Мяне абражалі, тыкалі пальцам, смяяліся. Калі я замест бутэлькі купляла кавалак каўбасы, гэта выклікала рэакцыю, тыпу «паглядзіце, якая правільная стала». Я прыходзіла дадому, плакала. Унутры ўсё трэслася, хацелася сарвацца, напіцца. Але крыўда змянялася злосцю: «Не дачкаецеся!» Растаўся з алкаголем пяць гадоў таму, і не шкадую пра гэта. Пачала шанаваць звычайныя радасці жыцця – даведлася, што можна на Новы год весяліцца без алкаголю! Сустрэла добрага мужчыну, ён наогул не п'е, нарадзіла дзіцятка, і сёння я вельмі шчаслівая. Старэйшым дзецям 19 і 22 гады, я імі ганаруся. Сын звязаў сваё жыццё з ваеннай справай, атрымлівае другую адукацыю. Дачка вывучыла, цяпер яна ўнука мне падарыла. Ды і цяпер залажу ў крэдыты і пазыкі на тую ж новую мэблю, напрыклад. Калі ўзнікаюць цяжкасці, долблю сабе адно і тое ж: «Я магу!» Галоўнае,

дзе акцэнт зроблены на недапушчальнасць курэння ў стане алкагольнага ап'янення, захаванне правілаў пажарнай бяспекі пры спальванні смецця на прысядзібных участках і недапушчэнні выпальвання сухой расліннасці.

Не засталася без увагі пытанне недапушчэння пакідання дзяцей без нагляду дарослых і спынення дзіцячага свавольства з агнём. У сувязі з гэтым было ўзгадана пра крымінальную адказнасць, прадугледжаную арт. 159 КК РБ «Пакіданне ў небяспецы».

Падчас мерапрыемства трансліраваліся відэаролікі прафілактычнай накіраванасці, а ўдзельнікі атрымлівалі памятку і буклеты з заклікам «Не прапальвай сваё жыццё!».

Ян Вайтовіч

sb.by
пераклад з расейскай рэдактара

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце **бесплатную падпіску**. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі **прачыталі** «Світанак», то калі ласка, **перадайце знаёмым**.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале <http://kamunikat.org>, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе **спампаваць са старонкі**: <http://kamunikat.org/svitanak.html> для далейшага **выкарыстання** яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

БЕЛАРУСКІ ВАРЫЯНТ МІФА

Міф пра зборачны цэх СССР адарваўся ад рэальнасці, жыве цяпер у віртуальнай прасторы ды падсілкоўваецца намаганнямі дзяржаўнай прапаганды і нагадвае міф пра Ахілеса і чарапаху..

«Усё цячэ, усё змяняецца». Аўтарства гэтага выказвання прыпісваюць старажытнагрэчаскаму філосафу Геракліту (каля 554–483 да н. э.), аднак мы лёгка можам знайсці яго паслядоўнікаў сярод родных бязор і асін. Да прыкладу, у снежні 2009 года адзіны палітык (АП) надаў сярэдняй зарплате сакральны статус. Ён паставіў перад урадам задачу цаной «крыві з носу» выйсці на «святую лічбу» (500 у доларавым эквіваленце) да канца 2010 года.

Але ўсё цячэ, усё змяняецца. 19 красавіка ў Пасланні–2019 тое, што на працягу дзесяці гадоў афіцыйна лічылася святым, было паніжана да

будзённага: «Мы павінны стварыць людзям мінімальна нармальныя ўмовы для жыцця. А гэта перш за ўсё тыя «няшчасныя» 500 долараў».

Тут напрошваецца яшчэ адна паралель, навеяная рэшткамі школьных ведаў з антычнай гісторыі і міфалогіі. Магчыма, чытач ужо здагадаўся, што гаворка ідзе пра Ахілеса і чарапаху. Хутканогі герой не ў стане дагнаць чарапаху, бо за час, які ён марнуе на пераадоленне першапачатковай адлегласці, што аддзяляе яго ад прадстаўніка атрады паўзуноў, гэты ціхаходны прадстаўнік паспявае прапаўсці пэўную адлегласць.

З заробкам у доларавым эквіваленце ўжо дзесяцігоддзе назіраецца аналагічная гісторыя. Налічаны ў рублях заробак упэўнена расце, але гэтак жа ўпэўнена зніжаецца курс беларускага рубля. Звернемся да сакавіцкай статыстыкі. Сярэдні заробак за першыя тры месяцы года склаў 1056,9 рубля, што з улікам курсу на канец месяца (2,1285 BYN / USD) адпавядала 497 доларам.

Не хапіла нейкіх 3 долараў да «няшчасных» 500. Але не хапіла. Такім чынам, узяты ўладай дзесяць гадоў таму абавязак і цяпер застаецца не дасягнутым...

Флагманы прыспускаюць сцягі

Айчыныны варыянт старажытнагрэчаскага міфа пры жаданні можна выкарыстоўваць у якасці ілюстрацыі стану «беларускай мадэлі» на сучасным этапе яе развіцця. Але калі мы кажам пра развіццё, неабходна памятаць, што яно бывае як са знакам «+», так і са знакам «-». У другім выпадку правільней казаць не пра развіццё, а пра дэградацыю...

«Беларуская эканоміка, — пераконваў 19 красавіка дэпутатаў і народ АП, — і надалей працягне будавацца на аснове развіцця буйных прадпрыемстваў і вытворчасцяў. Гэта наш бяспрэчны прырытэт».

Наколькі такое вызначэнне прырытэтаў пацвярджаецца

афіцыйнай статыстыкай? Для адказу на гэтае пытанне звернемся да раздзелу «Структура валавога ўнутранага прадукту па відах эканамічнай дзейнасці» на сайце Белстата. У 2009 годзе ўклад апрацоўчай прамысловасці ў ВУП склаў 22,5%, а ў 2017 годзе — 21,6%. Досыць сціпла, калі параўнаць з укладам у ВУП сектара паслуг: у 2009 годзе — 42,2%, 2017-м — 47,7%.

Беларуская эканоміка даўно ўжостала эканомікай паслугаў, а не эканомікай прамысловай вытворчасці, што адпавядае сусветнай тэндэнцыі. Аднак з вокнаў Палаца Незалежнасці змены, што адбыліся ў структуры эканамічнага складніку «беларускай мадэлі», разгледзець не атрымліваецца.

Што тут можна параіць? Аднак на гэтае пытанне ўтрымліваецца ў звароце АП да Савета Міністраў: «Трэба ўсім нам апусціцца на зямлю і быць бліжэй да людзей. Я часта кажу: калі не ведаеш, што рабіць, ідзі да людзей — яны табе падкажуць і

дапамогуць».

У Пасланні–2019 прадукцыі МТЗ, МАЗ і БЕЛАЗ быў нададзены статус нацыянальнага здабытку. Дададзім да пералічаных прадпрыемстваў «Атлант» і «Гарызонт» з «Віцязем» — і з дапамогай табліцы ацнім дынаміку развіцця/дэградацыі нацыянальнага здабытку за дзесяць гадоў.

Пра поўную тэхналогію ўтрымання дойнага статку

Прапаную прайсціся далей па тэксце Паслання–2019: «Па кожным кірунку неабходныя праекты будучыні, якія адпавядаюць лепшым сусветным тэндэнцыям. Новыя вытворчасці і тэхналогіі, а значыць — тавары. Пры гэтым неабходна думаць не пра тое, колькі мы здольныя вырабіць, а пра тое, куды і колькі зможам прадаць».

Для разумення ўсёй глыбіні прыведзенай цытаты нам давядзецца звярнуцца да паняцця «мадэрнізацыя, якая даганяе». У XVII–XVIII стагоддзях пратэстанцкія краіны Паўночнай Еўропы з

(працяг на стар. 4)

ДЫНАМІКА ВЫПУСКУ ПРАДУКЦЫІ ФЛАГМАНАМІ БЕЛАРУСКАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ (ТЫСЯЧ ШТУК)			
Прадукцыя	2008	2017	Змяненні*
Трактары	69,2	40,8	– 41
Грузавыя аўтамабілі	24,4	6,4	– 74
Самазвалы кар’ерныя (шт.)	1887	1097	– 42
Халадзільнікі і маразільнікі	1106	857,9	– 22
Тэлевізары	717	597	– 18
* У працэнтах			

РЭЗАНАНС

ШТО НЯ ТАК З АФІЦЫЙНАЙ ВЭРСІЯЙ ПРА САМАГУБСТВА?

Хуткае пахаваньне, крымінальная справа па артыкуле за забойства, знішчаная вопратка і іншыя незразумелыя моманты гучнай справы.

У першай палове дня 20 траўня, прыкладна праз 80 гадзін пасля таго, як пад Магілёвам знайшлі цела 22-гадовага супрацоўніка ДАІ Яўгена Патаповіча, Следчы камітэт правёў тэрміновы брыфінг. На мерапрыемстве, якое не прадугледжвала пытаньняў з боку журналістаў і куды запрасілі толькі невялікае кола дзяржаўных СМІ, начальнік галоўнага следчага ўпраўлення СК Яўген Архірэеў паведаміў, што галоўная версія сьмерці афіцэра — суіцыд.

Па словах следчых, да такой высновы яны прыйшлі пасля вывучэння ўсіх акалічнасцяў сьмерці міліцыянта, яго асабістай перапіскі і знойдзеных на месцы здарэння сьлядоў. Тым ня менш да версіі, агучанай афіцыйнымі прадстаўнікамі СК, таксама застаюцца пытаньні.

Інфармацыю пра забойства распаўсюдзіў сам СК

Першым пра выкраданьне афіцэра ДАІ ў Магілёве прыкладна а 20 гадзіне чацьвярга 16 траўня паведаміў тэлеграм-канал NEX-TA.

«Надзвычайнае здарэнне ў Магілёўскай вобласці! — гаварылася там. — Увесь асабісты склад абласнога УУС падняты па трывозе, а ў рэгіёне ўведзены плян „Сырэнэ“. Выкрадзены супрацоўнік органаў унутраных

спраў — афіцэр дарожна-патрульнай службы ДАІ».

Неафіцыйныя паведамленьні пра тое, што цела супрацоўніка ДАІ знайшлі ў лесе пад Магілёвам, з’явіліся празь некалькі гадзін. Першае афіцыйнае паведамленьне пра сьмерць Яўгена Патаповіча прыйшло ад СК у той жа вечар чацьвярга. У тэлеграм-канале Следчага камітэту паведамлілі, што завялі крымінальную справу па артыкуле 362 («Забойства супрацоўніка органаў унутраных спраў у сувязі з выкананьнем ім абавязкаў па ахове грамадзкага парадку») і што справа знаходзіцца «на асабістым кантролі» старшыні СК Івана Наскевіча. Пра «гібель падчас выканання службовых абавязкаў» паведаміла і МУС.

Чаму следчыя спачатку ўпэўнена называлі сьмерць Яўгена Патаповіча забойствам, а потым прыйшлі да высновы пра суіцыд, застаецца незразумелым.

На афіцыйным сайце СК дагэтуль (па стане на 14.00 20 траўня) гаворыцца пра расьсьледаваньне менавіта забойства, хоць крымінальную справу заводзяць і проста па факце сьмерці чалавека. Як, напрыклад, было ў выпадку сьмерці Аляксандра Коржыча.

Кайданкі на руках

Тое, што рукі загінулага былі ў міліцэйскіх кайданках, можна было пабачыць на апублікаваным фота зь месца сьмерці Яўгена Патаповіча. Незразумела, ці магчыма ўвогуле самому закаваць сябе ў кайданкі. А таксама — навошта гэта было рабіць. Пытаньняў дадае і інфармацыя таго ж тэлеграм-каналу NEX-TA, паводле якой кайданкі на руках нябожчыка былі зашпіленыя далонямі вонкі. Пры такім спосабе нашмат складаней выконваць нейкія дзеянні.

Чорная «Волга»

Паводле паведамленьняў Следчага камітэту, першапачатковая інфармацыя пра чорную «Волгу» з расейскімі нумарамі і пасажырамі неславянскай зьнешнасьці, якая магла зьвезьці афіцэра ДАІ ў невядомым кірунку, аказалася непраўдзай. Яна паходзіла ад самога загінулага, які такім чынам нібыта «хацеў паведаміць пра сваё месца знаходжаньне».

Незразумела, якім чынам Яўген Патаповіч мог гэтак расказаць пра месца свайго меркаванага самагубства. Таксама застаецца загадкай, як ён увогуле дабраўся да месца, дзе пазней быў знойдзены труп. Паводле СК, супрацоўнік ДАІ мог даехаць туды на неўстаноўленым пакуль спадарожным аўтамабілі. Следчыя цяпер высвятляюць асобу кіроўцы, які завёз Яўгена Патаповіча ў лес.

Прычыны самагубства

Пра гэта таксама пакуль нічога невядома. Як вынікае з брыфінгу Следчага камітэту, Яўген Патаповіч ужо спрабаваў скончыць жыццё самагубствам, гэта здарылася ў красавіку 2019 году. Аднак застаецца незразумелым, чаму, нягледзячы на спробу суіцыду, Патаповіч заставаўся служыць у ДАІ і нават меў доступ да табэльнай зброі.

Таксама, паводле СК, з дапамогай асабістага ноўтбука загінулага апэратыўнікі атрымалі доступ да паведамленьняў, якія Патаповіч даслаў знаёмым. Тыя паведамленьні, па інфармацыі следства, таксама змяшчалі інфармацыю пра магчымы суіцыд.

Пры гэтым сябры і знаёмыя Патаповіча, зь якімі размаўлялі журналісты неўзабаве пасля яго сьмерці, адназначна характарызуюць яго як пазытыўнага маладога чалавека, які меў пляны на будучыню і быў задаволены ўмовамі службы ў ДАІ.

Прыкметы гвалтоўнай сьмерці

Адной з самых шакуючых дэталей гісторыі са сьмерцю афіцэра ДАІ пад Магілёвам стаў здымак цела, апублікаваны ў тэлеграм-каналах. Яго сапраўднасьць у СК не аспрэчваюць, следчыя нават самі апублікавалі яшчэ адно фота, зробленае на месцы здарэння. На абодвух здымках бачна, што

труп міліцыянта аголены ніжэй поясу, у пахавай вобласці сьляды крыві.

Паводле афіцыйнай версіі, загінулы сам разьдзеўся перад сьмерцю і нават спаліў свае форменныя штаны з дапамогай загодзя падрыхтаванай гаручай вадкасьці. Навошта гэта было рабіць і ці ня можа знішчэньне вопраткі міліцыянта сьведчыць пра жаданьне знішчыць сьляды злачынства, у СК не тлумачаць. Не тлумачаць і таго, чаму Патаповіч перад сьмерцю набыў у краме дровы і рыдлёўку (відэа з камэраў назіраньня таксама паказвалі на брыфінгу ў СК).

Да таго ж у панядзелак 20 траўня СК паведаміў, што на цэле ў загінулага афіцэра ня выяўлена ніякіх пашкоджаньняў, акрамя стрэлу ў галаву з табэльнай зброі. Але ўсяго за тры дні да таго, 17 траўня, на сайце СК з’явілася іншае паведамленьне. У ім гаварылася, што ўвечары 16 траўня пад Магілёвам было знойдзенае «цела 22-гадовага лейтэнанта міліцыі з прыкметамі гвалтоўнай сьмерці».

Урачыстае пахаваньне Яўгена Патаповіча адбылося раніцай 18 траўня, менш як празь двое сутак пасля сьмерці. Пакуль невядома, ці будзе перакваліфікаваная заведзеная пасля яго гібелі крымінальная справа. Бацькі таксама пакуль ніяк не камэнтуюць сьмерць сына.

<https://www.svaboda.org>

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

(пачатак на стар. №3)

нерухомасці сярэднявечнага ўкладу жыцця здолелі перайсці ў рэжым паскоранага і бесперапыннага развіцця. Гэты працэс і сталі называць мадэрнізацыяй. Хто не паспеў, той спазніўся — і неўзабаве сутыкнуўся з неабходнасцю даганяць.

Мадэрнізацыя, якая даганяе, — гэта мадэрнізацыя міжволі, гэта адказ лузераў на выклік Захаду, што пайшоў у адрыў, і праводзілася яна не «знізу» сіламі трэцяга саслоўя, а «зверху», згодна з дзяржаўнай разнарадкай.

Ці ёсць у АП і ўрада хоць нейкі шанец абраць праекты будучыні, якія б адпавядалі лепшым сусветным тэндэнцыям? Думаю, што мінімальны. Звярніце ўвагу, гаворка ідзе выключна пра новыя вытворчасці і тэхналогіі. Гэта традыцыя. Яна фармавалася стагоддзямі ў савецкі і дасавецкі час.

Пераймаючы тэхналогіі, улада адначасова рабіла гераічныя намаганні, каб адгарадзіць насельніцтва ад культурных дасягненняў Захаду, прадуктам якіх тыя тэхналогіі і з'яўляліся. Вынік такога аднабокага асваення праектаў будучыні быў прадэманстраваны на прыкладзе аб***ай каровы на ферме аграхолдынгу «Купалаўскі».

Нагадаю чытачам, што ініцыятарам мадэрнізацыі малочнай вытворчасці ў Беларусі ў 2012 годзе выступіў асабіста АП: «Я паставіў задачу пераўтварыць малочнатаварныя фермы ў малочнатаварныя комплексы. Адрозненне выведзеце: гэта захаванне поўнай тэхналогіі ўтрымання дойнага статку. Штучнае асямяненне, цэх сухастою, цэх раздою, цэх вытворчасці малака, сістэма водапаення, навозавыдалення, кармленне жывёлы — усё павінна быць па тэхналогіі! Вось што я ад вас хацеў! І даручыў у кожнай гаспадарцы ўзяць любую непрыдатную ферму і пераўтварыць у малочна-таварны комплекс». Нічога не магу сказаць на конт штучнага асямянення, але навозавыдаленню як элементу тэхналогіі поўнага цыклу ўтрымання дойнага статку спецыялісты аграхолдынгу «Купалаўскі» не далі рады, пра што і распавёў гораду і свету тэлеканал АНТ 26 сакавіка.

Пра мух і катлеты

Мадэрнізацыі, якія даганяюць, што дыктуюцца знешнімі выклікамі, заўсёды натыкаюцца на дэфіцыт асобных рэсурсаў. Гэты дэфіцыт дзяржава спрабуе кампенсаваць «вельмі жорсткай дыктатурай тэхналогій і вытворчай дысцыпліны». Пасланне—2019 гэта болевую кропку «беларускай мадэлі», натуральна, не абышло. Цытую: «Ніякай дэмакратыі і балбатні! На гэта павінны быць мабілізаваныя ўсе, пачынаючы ад кіраўніка гаспадаркі, спецыялістаў і заканчваючы нашай міліцыяй. Кажу пра гэта адкрыта. Яны там не справяцца з тымі праблемамі, якія сёння існуюць у вёсцы».

Парадак на ферме без міліцыі — дэмакратыя і балбатня. Гэта можа падацца дзіўным, але іншая форма парадку на зямлі АП добра вядомая. Не выпадкова ж ён прывёў прыклад з фермерамі, якія пастаянна просяць у яго зямлю, але адмаўляюцца ад сельгаспрадпрыемстваў, фермаў і збожжатокаў. А самае галоўнае — адмаўляюцца ад сацыяльнай нагрукі ў выглядзе вёсак з людзьмі.

У выніку аб'яднаць у межах «беларускай мадэлі» эфектыўную вытворчасць і моцную сацыяльную палітыку не атрымліваецца. Між тым, рэцэпт такога аб'яднання даўно ні для каго не з'яўляецца таямніцай — і палігасе ён у аддзяленні мух ад катлет. Кожны павінен займацца сваёй справай: бізнес — вытворчасцю, дзяржава — сацыяльнай палітыкай на грошы, якія пералічваецца бізнесам у выглядзе падаткаў.

Аднак для дзяржавы, якой «ёсць справа да ўсяго», такія падзел непрымальны. Тут, як і ў выпадку з крыжамі ў Курапатах, яна адчуе сябе чужой на свяце жыцця, бо любая праява грамадзянскай самастойнасці ўспрымаецца як пагроза. Аднак менавіта грамадзянская актыўнасць і дазволіла пратэстанцкім краінам Паўночнай Еўропы вырвацца ў XVII–XVIII стагоддзях з застою Сярэднявечча.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
“Новы час”

ПАДЗЕЯ

ГІСТОРЫЯ З ЦЫГАНАМІ
ЯК ЛЮСТЭРКА ПАЛІТЫЧНАГА РЭЖЫМУ

Карная акцыя супраць цыганоў — гэта дакладная ілюстрацыя функцыянавання паліцэйскай дзяржавы ў Беларусі.

Знакамітая беларуская стабільнасьць зазнала чарговае выпрабаванне. Калі ў краіне ўсё ціха і спакойна, то вонкава здаецца, што ў Беларусі поўны парадак, мір, справядлівасць. Але стала ўжо правілам, нядабрай звычайкай, што як толькі адбываецца нейкае незвычайнае здарэнне, дык адразу вылазяць на паверхню ўсе заганы існага аўтарытарнага рэжыму.

Галоўнай грамадзка-палітычнай падзеяй апошніх дзён стала справа аб гібелі супрацоўніка магілёўскага ДАІ Яўгена Патаповіча. На наступны дзень пасля здарэння на сайце МУС з'явіўся камэнтар: «Супрацоўнікі органаў унутраных спраў зрабіць усё, каб тыя, хто здзейсніў гэтае подлае злачынства, паўсталі перад судом. Пакараньне павінна быць адэкватна зробленаму».

Упоўна адпаведнасьці з гэтай заявай міліцыя краіны была мабілізаваная на пошукі злачынцаў. Пачаліся

пагромы цыганскіх пасёлкаў, масавыя затрыманы, збіццё тамтэйшых жыхароў. То бок у звычайным рэжыме міліцыя знайсьці злачынцу ня ў стане. Для расьсьледавання простага крымінальнага злачынства трэба амаль што ўводзіць у рэгіён надзвычайнае становішча.

Невядома, колькі часу гэта працягвалася б, калі б 20 траўня не прагучала як гром сярод яснага неба заява Сьледчага камітэту, што асноўная вэрсія сьмерці супрацоўніка ДАІ ў Магілёўскай вобласці — суіцыд.

Тое, што ў гэтую вэрсію не паверыць грамадства, было відавочна. Гэта пацьвердзіла рэакцыя ў сацыяльных сетках. Бо вельмі вялікі недавер да ўладаў увогуле і да праваахоўных органаў у прыватнасьці. Так было і пасля вылучэння афіцыйнай вэрсіі і судовага прысуду па справе тэракту ў менскім мэтро.

Але больш важна, што пасля гэтай

КАК ЗЕЛЕНСКИЙ
ЗАСТАВИЛ УКРАИНЦЕВ
ПЛАКАТЬ ОТ РАДОСТИ

В ходе церемонии инаугурации, которая прошла 20 мая в Киеве в зале Верховной Рады Украины, Владимир Зеленский сделал несколько неожиданных заявлений, которые заставили аплодировать украинцев, собравшихся в правительственном квартале.

Речь нового президента оказалась настолько яркой, что многие собравшиеся скандировали «Молодец!», а некоторые зрители, как было видно по трансляции, смахивали слезу умиления.

Что же такого особенного сказал Зеленский? «Салідарнасць» приводит наиболее интересные цитаты.

О своей победе на выборах

— Сегодня каждый из нас — президент. Это не моя, это наша общая победа. Каждый из нас присягнул на верность Украине. Каждый из нас погиб на Донбассе. Каждый день мы теряем каждого из нас. Каждый из нас переселенец и «заробитчанин», каждый из нас — украинец. Мы должны быть едины, ведь только тогда мы сильны.

О возвращении украинцев

— Сегодня во всем мире живет 65 миллионов украинцев. Я обращаюсь ко всем, кто живет в Европе, Азии, Южной и Северной Америке и Австралии. Всем, кто готов строить новую, успешную и сильную Украину, я с радостью дам украинское гражданство. Вы должны ехать в Украину домой, а не в гости. И привезите с собой, пожалуйста, свой опыт и знания.

О войне на Донбассе

— Наше самое первое задание — прекращение огня на Донбассе. Ради того, чтобы наши герои больше не погибали, я готов на все. Готов терять свою популярность и рейтинги. Если будет надо, готов потерять свою

должность, чтобы только наступил мир. Не теряя наши территории. Никогда. Не мы начали эту войну, но нам ее заканчивать. Мы готовы к диалогу, но (переходит на русский) я уверен, что первым шагом для начала этого диалога станет возвращение всех украинских пленных.

О портретах президента

— Я очень хочу, чтобы в ваших кабинетах не было моих изображений, не было моих портретов. Потому что президент — это не икона, не идол. Президент — это не портрет. Повесьте туда фотографии своих детей! И перед каждым решением смотрите им в глаза

О требованиях к Раде

— Я очень вас прошу принять закон об отмене депутатской неприкосновенности, закон об уголовной ответственности за незаконное обогащение... Многогрудальный избирательный кодекс... У вас на это будет два месяца до досрочных парламентских выборов. Я распускаю Верховную Раду VIII созыва.

Об обещании народу

— И напоследок, очень коротко. Дорогой народ. В течение своей жизни я пытался делать все, чтобы украинцы улыбались. Я так чувствовал сердцем, это была не только моя работа, правда. Это была моя миссия. Следующие пять лет я сделаю все, украинцы, чтобы вы не плакали. Спасибо.

<https://gazetaby.com>

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 30.05.2019 у 16.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.